

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohányüzletben.

Eszterházy gróf népkönyvtárai.

A szociális kötelességeknek egy kedves és igazán megszívlelésre méltó jelenségét tapasztaltuk az Eszterházy Miklós Móric gróf, v. b. t. t. kegyurasága alatt álló plebániákon. A nemeslelkű néparat a csákvári, magyaralmási, vértesszőlári, vértesszőlári plebániákon saját költségén tartalmas és tanulságos népkönyvtárt állítottatott fel, a községek plebánosaira bizva annak kezelését, akik legjobban ismernék népük szellemi és erkölcsi szükségleteit, a könyvek forgalmát legjobban tudják hasznosítani. Meglepetve láttuk, hogy mekkora forgalomnak örvendenek ezek a könyvtárak. A nép télen, mikor a kézi munka pihen, nagy szorgalommal olvassa azokat a könyveket, amelyek az ő gazdasági ismereteit bővítik, szociális gondolkodását formálják, a honfui és vallási kötelességekre ráveleik szívet és szellemét. A nemes gróf áldozatkészsége természetesen népének ragaszkodásában, nevelődésében s helyesen fejlődő kulturájában gyümölcsözik. Ez a nemes áldozatkészség igazán kedves és ritka megnyilatkozása a felsőbb osztályok szociális kötelességérzetének. A magára maradt nép lelke, amelynek szellemi vezetését eddig csak a pap fogta fel kötelességszerűen, könnyen megejethető talaja volt a kárhozatos eszméknek, amelyeknek továbbapódzása a felsőbb és alsóbb osztályok kölcsönös veszedelemével jár.

Földesuraink nagy része még most is csak azokon a régi, rozoga, rövidlátó gondolatokon él,

hogy a nép maradjon meg szellemi korlátoltságában, ne ébresszük fel benne a tudás, az *érve-nyesülés* vágyát, mert akkor nem lesz oly könnyen hajtható eszköze a gazdaságnak. Eszterházy gróf másképpen látja a dolog állását. Nem valja kárát, dicsőséget és becsülést saját nevének és szolgálatokat a haladásnak.

Nép és intelligencia.

Prohászka püspök Szt. István napi gondolataiból.

A magyar nép ma is két zónára szakadt: a romlott intelligencia s a gyöngy nép két egyháztól messze vetődött zónájára. Ma is a középkori rétegesedés jellemzi, mert ma is két osztálya van, az uri osztály s a szolgálai — akarom mondani — a népek osztálya. Két zónát azért emlegetek, mert intelligencia és nép ugyancsak távol esnek fölfogásban, műveltségben, életmódban. A népet ugyan vallásosnak mondják, de ez a vallásosság nem öntudat, hanem inkább a türes, a megadás temperamentuma, az a passzív, tradicionális gondotati s érzelmi restség, melyben kevés az erő s gyér az önálló kiindulás; de azért a vallásosság jól kezelve s buzgó papság lelki pástorkodása alatt nagy, eleven hatalom lehetne s helyi-közzel mint ilyen jelentkezik is.

Aki erős, nemzeti, keresztény életet

sürget s Szent István hagyományait tiszteli, annak ezt a népet emelni kell; új rétegesedést kell benne megindítanunk; új alakulást, új csoportosulást; új érdekek iránt új érdeklődést kell keltenünk; új célok iránt új törekvést, új megfeszülést kell megindítanunk. A mai állapotok közt a magyar nép tovább is úgy él, mint ahogy élt eddig: lesz belőle kigazda, béres, juhász zsellér, szolga, napszámos mindörökön örökre. Ezt a rétegesedést csak a munka, az ipar, nevezetesen a nagyipar változtathatja meg, az az ipar, mely új életviszonyokat, új igényeket támaszt, mely városokban csoportosít embertömegeket s új életcélok iránt ébreszti föl az érdeklődést.

De hogy ez az irányzat igazi fejlődést jelentsen s hogy a fejlettebb élet ne sorvassza el a nép életerejét, ahhoz erős, keresztény szellem s nevezetesen egészséges erkölcsi érzés kell. Befolyások alá kell helyeznünk a népet, melyek erősen irányítsák s melyek másrészt nagy bizalmat ébresszenek benne s ennek révén a vezérek hű követésére képesítsék. S ezt megint csak annak a másik, a néptől elszigetelt, de vezetésre születtett osztálynak közreműködésétől s e működésben megnyilatkozó keresztény s nemzeti érzületétől várhatnók egyedül.

A második asszony.

— A „Fejérmegyei Napló” tárcája. —
(Folytatás.)

— Elköltözünk innen! — toppant be egy késő este e szóval Laszky felesége szobájába, a ki a kastélynak színes lámpások ragyogó fényével kivilágított kertjében rendezett táncmulatságtól kimerülten ült karosszékében, miközben komornája hosszú fűrtökben álomló haját bontogatta.

Beáta hercegnő kíváncsian meredt rá föl-villanó nagy szemével s kiküldvén cselédjét és az ennek segédkező két udvarhölgyét, meglepetten kérdezte, hogy miért.

— Így nem folytathatjuk, felelte férje komor kedvvel. A hatodik nyarat töltjük el ut még csak. Krakóban, a hol telenként apád vendégei vagyunk, alig költünk. S imhol már az a pénzünk is fogytán, a melyet őseimtől évszázadokon át megtartott dominiumaim ára fejében kaptunk.

— Nemcsak magam költöm, mondta kedvetlenül az asszony.

— Alighanem sokat vesztettél kártyán! tette aztán hozzá féltéken.

— Ha kártyázom és kockázom, ezt is csak vendégeid kedvéért teszem. Ép azért el kell mennünk innen, hogy megszabaduljunk tőlük. Elvégre csak nem hiszed azt, hogy a spanyol király felesége vagy.

— Csak azt hittem, hogy igazi ur a férjem, akarta bosszus fölhevülésében az asszony mondani, de elfojtotta szavát s e helyett hízkelkedve átkarolta Laszky nyakát.

— Hát nem bánom, mondta édesen mosolyogva, menjünk el remeteskedni a nevezzi várba. — A hidat is folyujtadjuk, hogy még Csorsztinről se jöhessen át senki. Csak ezt a nyarat húzzuk még itt. Csak még két hetet. Nyolc nap múlva lesz a nagy mulatság, amelyet a hegyeken rendezünk s a melyre csak kézmárkiakat hívtunk meg. Tartozunk ezzel hű alattvalóidnak, a kik a tenyertükön hordanak engem; nem úgy mint te...

— Nincs okod panaszkodni, vágott a szavába kedvetlenül Laszky s az asszony hirtelen színt változtatva merő kedvesség lett.

— Látod, mondta önfelcuden, a midőn férje tekintete kifogyhatatlannak tetsző bohó csacsogásától ismét fölvidult. Ott lesz Kunis szenátor fia is, István, a ki két hét előtt a karját törte miattam,

a mikor a vizesések alatt a sziklák közé ered fátyolom után, amelyet a szél sodort le fejemről.

— Megígértem neki, folytatta az asszony gyermekes őszinteséggel, hogy ő lesz lovagom. S a derék fiu oly boldog!

— Különb lovagjaid is lehetnének, mint e mesterember fia, szólalt meg Laszky ismét komoran s eszébe villant, a mit magától nagybátyjától, Luboczkytól hallott, a ki ép legutóbb megbotránkozott azon, hogy mint bolondítja el rendre felesége a kézmárki pátriciusok fiait, a kiket az udvari kisérlet ürügye alatt maga köré csődít, a kikkel gyermekes könnyelműségében kacérkodni sem restel.

A Beáta hercegnőért rajongó kézmárki legények nem egyszer kelnek páros viaskodásra titokban. Egy közülük már halálát is lelta a hegyek között, a hol állítólag virágszedés közben törte be fejét egy sziklahasadékba esve. — Mások is megpróbálták fölbujtani Laszkyt felesége városi lovagjai ellen, a kikkel daliás fiuk létere szivesebben foglalkozott, mint nem egy környékbeli nemes urral. Valahányszor azonban a hatalmas főúr Beáta hercegnő gyermekesen nyílt kék szemébe nézett, a szósztátyárok leghevesebb ostroma ellenére sem tudott elhatalmasodni szívében a féltékenységnek még csak árnyéka sem.

Sövegjártó János

vászon kereskedése menyasszonyi kelengyék

olcsó, szabott árak mellett.
Székesfehérvár, Barátok épülete. Egy-tanuló felvétetik.

Maj lapunk 6 oldal.

00000463

S ugyan várhatjuk-e? Az uri osztálynak kevés munkakedve s munkaereje van s atmoszférájában elcsenevész minden eszményiség. Vallásosság a laps és erőlen. Szenvedélye az urhatnáság s a munkakerülés. Nemzedéke hivatalokba menekül, s régi csatározási kedve a szóharcterére szorul, hol a fringia helyét a frázis foglalja el. Új jellegek kellenének: mélyebb vallásosság, komoly erkölcsi fölfogás, küzdelmes s az élet praktikus föladatait megoldani kész, morális erők, munkakedv s munkára képesség, bátorság az élet új viszonyai közt helyet s állást foglalni. Új munkakörök nélkül, nevezetesen nagyipar nélkül, nincs kilátás az uri osztály lábraállítására; enélkül nem fog érvényesülni a zsidóság térfoglalásával szemben. A zsidóság a közvetítő kereskedelem alapján lett nagygyá, mondjuk, a magyar nép egyoldalú, agrár munkájának keretében. Míg Magyarország agrár marad s intelligenciája a hivatalokba menekül, addig ez állapotokon senki sem változtathat. Itt megint csak új rétegességek segíthet, még pedig az, amelyet a munka, a nagyipar eszközöl.

De ki fogja az intelligenciában a mélyebb vallásos érzést fölkelteni, ki fog beléje munkaerőt s munkakedvet verni? Ki fogja az elernyedt, mulatozásba s naplopásba beletévedt nemzedéket erős morális érzésre nevelni? Erre azt felelem: a katolikusok mélyesen érzik, hogy a magyar nép nagy érdekeit elernyedt s elsovadt nemzedékek győzelemre nem vihetik s azért máris hozzáláttak, hogy hitvatottabb pszichológiával s nagyobb ügybuzgalommal neveljék fiaikat s hogy a hitélet öntudatosabb is, no meg erkölcsösebb legyen; de nem mulasztatom el kimondani, sőt főnhangon hirdetem, hogy vér, új, friss, egészséges vér kell a ke-

Most azonban úgy érezte, mintha némi nyugtalanság szállna meg.

— Hát okvetlenül vendégül akarod látni a fél várost a hegyek között? kérdezte az asszonytól erőltetett mosollyal ajkán.

— Természetes! felelte az arcát cirógatva.

— Persze csak a szép Kunis kedvéért, ugye?

— Persze hát! felelte a nő tréfás dúcásággal s a mikor férje most inkább tréfából, mint komolyan azzal játszott rá, hogy nem engedi el és hogy három nap múlva Nedeczre költöznek, a csöpp Beáta hercegnő mérgesen topantott a földre lábával s szemében dacos tűz villant föl.

— Akkor a faképnél hagylak, rikácsolta, s Laszky nevetni szereteit volna hirtelen színeváltozásán, de csakhamar úgy érezte, mintha fojtogatnák s szó nélkül eltávozott felesége szobájából, a kit még sohasem látott ily fölgerjedten.

A havasi mulatság, a melyre kétszáznál több szótálló kerekű hegyjáró szekéren vonultak föl a lengyel nyereg alá a vendégek, pompásan sikerült; csak a vége felé zavarta meg Plint Márkus városi nótárius balesete. A szabadban elköltött lakoma után a vendégek szana-széjjel osztottak a szépséges tájon. Beáta hercegnő, a fejedelmi udvarok szokása szerint választott lovagjával, a kit Kunis szenátor fiának a képében szemelt ki, a lengyel nyereg meredek falát mászta meg jókedvében. Alig értek tetejére, a Tátrában olyan gyakran s oly hirtelen kerekedő köd elnyelte mindkettőjük alakját, a mit látván a sziklafal alján álló Plint, utánuk eredt, hogy segítségükre siessen s e közben maga járt szerencsétlenül. A nagy ködben eltévedett egy lépést s a sziklafalról lezuhanva, nyakát szegte.

resztény intelligenciába s hogy ezt az új vért a romlatlanabb morális érzéssel rendelkező alsóbb osztályokból kell átömlesztetnünk. Példa rá Németország. Hiába, az intelligencia többé-kevésbé mindenütt kohadt s gyöngye s gyermekei is terheltek a szellemtelenségtől, — elkopott s elkopott elemek! Nálunk még inkább! Azért tehát úgy vélem, hogy sokat lendítene állapotaink, ha a magyar katolikus intelligenciának is fölfrissülne a vére a népből való intelligens férfinemzedék fölnövelése által. Az ideális föladatokat ezek sokkal jobban értenék meg s amellett megtartanák az összeköttetést. származási rétegükkel s áthidalni segitenék az ürt nép s vezető osztály közt.

Dolgozzunk ez irányban; emeljük a népet, frissítsük föl vérell, szellemmel is intelligenciának világát; ez által szolgáljuk nemzeti életünk fejlődését s folytatjuk Szent Istvánnak befejezéstől még nagyon távol eső művét!

ÚJDONSÁGOK.

Szent István-ünnepségek.

Honfiai kegyeletünk megható tanubizonyosságaképpen Szent István hőfihér emlékéhez méltó, gyönyörű ünnepségekben ünnepeztük a nagy királyt. Dél előtt 8 órakor a székesegyházban volt ünnepi istentisztelet, ahol egy főséges szárnyalású beszédben a megyéspüspök mutatott rá nemzeti létünk ezer éves tanulságaira s a szent kereszténység erőforrásaira, amelyekből nemzeti létünket, biztonságunkat, nemzeti egyéniségünket, létünket őröz hivatásunkat vettük. A templomi istentisztelet előtt körmenetben hordozták körül a város utcáin a szent király koponyacsontját. A körmeneten ott láttuk a város, a vármegye és katonai hatóságok előkelőit, akik a hatalmas néptömeg áhitatához, hivatalához sze-

— Nem lovagod taszította le azt a szegény Plintet? kérdezte Laszky Albert, a ki napok óta egyre nagyobb pénzavara miatt szüntelenül ingerült volt. Beáta hercegnő, a ki a kirándulástól halálra fáradtan egy medvebőrrel letakart lócán hevert, riadtan nézett férjére s ennek újabb elharmarkodott szavára felháborodva fakadt ki:

— Csak nem kémkedni akart utánam? S csak nem te bíztad meg ezzel?

— És ha meghagytam volna neki? ütötte el Laszky kérdéssel a kérdést.

— Hát tudd meg, — kiáltott föl erre fölhaborodásban szinte esztét vesztve a kényes természetű érzékeny asszony, — szeretem a szép Kunist s ha nyakát nem szegi aljas kémkedése közben, most már el mondta volna neked Plint, hogy csokolóztunk a nagy ködben.

Nem volt igaz, a mit bészélt. Beáta hercegnő gyermekesen könnyelmű volt, de nem rossz asszony.

Laszky némán halgatta igaznak vélt vallomását s rá sem nézett többé.

Pár hét múlva Beáta hercegnő szüleihez költözött.

— Mihez fogjunk most? kérdezte Laszky hajdan való mesterétől, a kit mindig csak olyankor hivatott, ha bajba került.

— Vonuljunk vissza Nedec várába? tanácsolta ez.

A zajos élethez szokott főúr megfogadta szavát, de alig egy hét múlva már nem volt maradása az elhagyott helyen. S még ez év őszén híre terjedt Késmárkon, hogy Laszky tizezer forintért elzálogosította a várkastélyt és a hozzátartozó jogokat Rueber János felsőmagyarországi főkapitánynak s ismét külföldön bolyong.

Tarcsai György.

gödvé kísérték a szent ereklyét. A vallási és hazafias kegyeletnek ezt a megható nyilvánulását jól esett látnunk.

Délután 5 órakor társadalmi ünnepezték meg a nagy király emlékére a Keresztény Munkásegylet. Kedvesen kapcsolódott itt egybe a múlt és a jövő. A ker. szocialista munkások, a jövő társadalom képviselői felvezetik törekvéseik programjába a múlt igazságait, lelkét, erkölcsi erőit, s a nagy avarban, a társadalmi érvényesülés rögein a régi igazságokkal törnek új utat.

A gondolat, hogy nemcsak az egyház, hanem a társadalom is ünnepelje szent Istvánt s hasznosítja s maga javára művenek szemléletét, feltétlenül tiszteletreméltó s hiányt pótol.

Az munkás egyesület ünnepe, amelyen mintegy ezer főnyi halgatóság jelent meg, ennek a gondolatnak jegyében folyt le. Ott láttuk az ünneplők soraiban dr. Prohászka Ottokár püspököt udvari papjaival, dr. Saára Gyulát a város polgármesterét, Krizsány János kanonokot, Rék István főkapitányt, Lauschmann Gyula dr. megyei főorvos és családját, Peék János, Mészáros Sándor, igazgatókat valamint köréletünk többelők előségét.

Az ünnepséget a felsővárosi kath. kör Dalárdájának éneke nyitotta meg, Kammell József karnagy vezetése mellett, amely valamint a többi énekszám is meglepő intelligenciáról s nagy szorgalomról tettek tanúságot. A megnyitóbeszédet K. Horváth István a munkás egyesület elnöke mondta, a kiválóan szép szónoki előadás az emlékezésnek s a kegyeletnek hurját pendítette meg a halgatóság szívében Borián Ferenc hírlapíró saját szeresült versét szavalta. Krasztina Lajos, az egyesület igazgatója Szent István alkotó munkáját s a nemzeti lélek kibontakozását, kifejlődését vázolta, amelynek folyamát Szent István a kereszténység napja alá állította. A beszéd erős visszhangot váltott ki a halgatóság szívében. Barátosi Ferenc póstatiszt, a színakadémia volt halgatója, Mindszenti Gedeonak. A szentek unokáihoz odáját szavalta, a költemény szellemét, nagy gondolatait művészi előadással öntötte megkapó formába. Az ünnepség díszszónoka Lauschmann Gyula dr. a vármegye tiszteli főorvosa volt, aki ezzel a megjelenésével az ő nagyértékű s általánosan becsült társadalmi munkáját a hazafias szellemű munkásokra is kiterjesztette. Megjelenése igazán kedvesen hatott s emlékezetes lesz a munkásság körében. A tudós előadó utalva a hazafias munkásságra, mint a jövő társadalom alapokra az ő kiváló történelmi tudásával ragyogó képeket festett a nagy idők alkotásaiból. Apostrofálta a megyéspüspököt, akit a lang-z. lleme s apostoli tevékenysége biztosítani fogja a várost arról, hogy Székesfehérvárott, Szent István királyi székhelyén neki az ő nagyságához méltó emlék állítassék. Az előadást, amelyet nagy lelkesedéssel fogadott a halgatóság, a szerző szivességéből lapunkban egész terjedelmében fogjuk közölni. Marton Ferenc és Fekete József temperamentumos szavazata után Kiss Kálmán alelnök lelkes szavakkal bezárta az ünnepséget. Most szólásra emelkedett a megyéspüspök s utalva Lauschmann dr. szavaira szívesen vállalja a bizalmat, amellyel a Szent István-émlék felállításának gondját és kötelességét reá ruhazzák s kéri a város társadalmát, hogy ezt a bizalmat erősítse meg az ő támogatásával, hogy a terv sikere közelebb és biztosabb legyen. A szép eszmék hatása alatt a közönség ünnepi hangulatban oszlott szét.

Városunk társadalmának előkelőseit Szent István napja vendégül látta a megyéspüspök.

Az ünnepi lakoma alatt a megyéspüspök szólásra emelkedett s megragadó gondolatokat mondott a kereszténység szellemében végzet honalapozásról. A püspöki ebédre hivatalosak voltak:

Almássy János, Bierbauer Viktor dr., Bokor Attila, Czapáry László dr. Csik István, Demf Henrik, Dornis István, Eisenbart Károly dr. Elefánti Alfréd, Fricay Richard, Gebhardt Bódog, Gerő Jakab, ifj. Havranek József, R. Horváth Jenő, Imre Lajos, Janny Ferenc, Juhász Viktor, Klauz György dr. Kálmán Ferenc, Karl István, Kaltnecker Márton, Károly János, Kégi Miklós, Kékessy László, Kistelek Károly dr. Kováts István, Klökner Péter, Körtyvélyessy, Kneifel Ferenc dr., Krencz Ignác Kuthy József dr., ifj. Lits Ferenc, Machnicsky Gyula, Mayer Emil, Mészáros Sándor, Mohay Lajos, Cs. Nagy István, Nyáry Gábor, Paulusz István, ifj. Pápay Nándor, Pausch Rafael, Pflinn István, Polczér Péter, Saára Gyula dr. Say Ferenc Sárkány Ferenc, Schwab Alfréd, Scheicher Antal, Schilling János, Simon Sándor, Stuller József, Szabady József dr., V. Szabó György, Széchenyi Viktor gróf., Szirbek József, Szuborics Jenő, Szüts Jenő, Tarr József, Teleházy János, Tokay Piusz, Tóth Arthur, Tőke József, Vass József dr., Vértessy József, Vida István, Viniczay Imre, Winkler Vilmos.

A király születés napján adott püspöki ebédre a következők voltak hivatalosak:

Aulich József, Balassa Sándor, Balog Ferenc, Belopotoczy József, H. Bernolák János, Bessenyei A. László, Bölcsei Iván, K. Brunswick Lajos, Dr. Csik Miklós, Daróczy István, Deák Lajos, Dempff Henrik, Detrich Szilárd, Diebala György, Engelmann Ede, Galler Lajos Pál, Gánczy Flóris, Halla János, Hattuyffy Dezső, Havranek József, Heinrich János, K. Horváth István, R. Horváth Jenő, Hübner Károly, Kálmán Lajos, Kálmán Vince, Károly János, Kelemen Béla, Kelemen Gyula, Kerekes Lajos, Komáromy Károly, Krécsey Miklós, Kuti Márton, Lauschmann Gyula, Márki István, Mayer Károly, gróf Merveld Miksa, Morvay Béla, Oroszlán Árpád, Platz Bonifác, dr. Ploscher Ferenc, Probald Károly, Rauscher Béla, Reé István, Révy Ferenc, Romai Béla, Rostaházy János, Saára Gyula, Schilling János, Dr. Schlammadinger Jenő, Schkalka János, Sahwab Alfréd, Schweikovszky Gusztáv, Dr. Szabady József, dr. Szabó Elemér, gróf Széchenyi Viktor, Szüts Jenő, Tamás Viktor, Teleházy János, Tóth Aladár, Turián József, Ujházy Sándor, Vajda Géza, Dr. Várady Károly, Watz Károly, Winkler Nándor, Zalay Mihály.

Személyi hírek. *Szógyény Marich* László berlini nagykövetünk hosszabb tartózkodásra ma csöri birtokára érkezett.

Bakács János Budapest-belvárosi plebános a megyéspüspök látogatása tegnap városunkba érkezett.

Az iskolaszék elnökválsága. *Hübner* Károly az iskolaszék elnöke ma d. a. 11 órára ülésre hívta össze az iskolaszék tagjait. Az ülés egyetlen tárgya volt *Czapáry* László dr. elnök lemondását követő intézkedés, a közelgő iskolaév az iskolaszék felhatalmasodó teendő ugyanis az elnökválság elintézését sietteték. *Hübner* Károly jellelve az ülés célját, előterjesztette, hogy az iskolaszéknek ragaszkodnia kell *Czapáry* dr. személyéhez s ki kell fejeznie előtte teljes bizalmát, amely különben soha megrendült iránta. Előterjesztésére továbbá az iskolaszék kiküldötte Saára Gyula drt, Diebala Györgyöt és Rauscher Bélát, hogy az iskolaszék bizalmát előtte küldöttségileg kifejezve lemondásának visszavonására kérjék. Ezek után *Czapáry* László dr. az iskolaszék megbízását teljesítő küldöttség előtt kijelentette, hogy az elnökséget újból elfoglalja.

A vizivárosi templom ügyében ülésezett az építészeti szakosztály. Kifejezte azt a kívánását, hogy a minisztérium egyenlőre elmarad 10.000 koronás segélyezése ne képezzen akadályt az építés megkezdésére. Evégből felhívta Bory Jenő építész, hogy a terveket mutassa be.

Baleset. György Teréz grófnő kisparkutjai nagybirtokos, vallásos buzgósága

s jótékonyágáról országsszerte ismeretes urhölgy f. hó 29-én — épen születésnapján — este 6 óra tájban oly szerencsétlenül csuszott meg kis szalonját parquettján, hogy jobb lába eltörtött. Az első segélyt dr. Gábler Lajos urodalmi orvos nyújtotta, a gipsz kötést dr. Barta Károly egyetemi professor alkalmazta.

Áthelyezés. Bezenyei László Albert ezredes, a m. kir. VI-ik csendőrkörület parancsnoka és Váradi Ede alezredes, a m. kir. VII-ik csendőrkörület parancsnoka kölcsönösen áthelyeztettek.

A közöshadsereg köréből. A cs. és kir. 69-ik gyalogezredhez hadnaggyá Hauszblasz Alfrédet — a cs. és kir. 12-k dsidásvezredhez hadnagyokká Strasser Lászlót és Knobloch Kornélt wieni Terézianumbeli katonai akadémiákat neveztek ki.

Elviszik a csendőrséget. Csendőrségünk alatt mozog a talaj. Ha nem is a mi egész csendőri intézményünk alatt, de a csendőrtanosztály 200—300 embere alatt. A terv a csendőrlaktanya építésével van kapcsolatban. Tudvalévőleg már pár éve kötelezettségét vállaltunk új csendőrlaktanya építése iránt s a minisztériumtól, illetőleg a kincstártól csak azt kívántuk, hogy csak a bérköltségeknek 6%-át adja át a városnak. A régóta húzódó ügyet Saára Gyula dr. polgármester már többször személyesen is megsürgette a minisztériumban, ott szokás szerint sok szepet és jót ígértek is, a dologból azonban nem lett semmi. Most meg egyenesen arcal csapnak bennünket.

A ma érkezett leiratban értesítik a várost, hogy az építkezés nem lesz szükség, a közel jövőben a vidéki csendőrtanosztályokat Nagyváradra (Hja a protekción) fogják egyesíteni. Így tehát elesnek attól a forgalomtól amelyet 2—300 ember nálunk képvisel. De nem oda Buda! Debrecen, amely hasonló körülmények között van, mint mi közös akcióra kéri fel a várost, hogy csendőrtanosztályát megmentsse. Mi is a dologban még közgyűlésezni, deputációzni fogunk, szóval szorongatni fogjuk a minisztériumot, hogy legalább a sült galambot ne vegye ki a szánkból. Helyes!

Ünneprontás. A keresztény kereskedelmi alkalmazottaktól vetjük a következő sorokat: A székesfehérvári kereskedelmi alkalmazottak e hó 16-án néhány szó kíséretében aláírásit ívet bocsátottak ki, melyben főnökeiket felkérték, hogy Szt. István napján tartsák zárva üzleteiket. A számottevő kereskedők a kérésnek helyt adtak. Sajnos azonban három névszerint Berényi Mór, Ofner Mór és Stern Béla aláírásait megszegték. Nem tudjuk elgondolni mi indíthatta őket aláírásait megszegésére.

A kereskedelmi alkalmazottak.

Szép! Hasonló ünneprontásról hallottunk a Munkásbiztosítóból is. Epen a körmenet idejére tették zárszámadásukat. Szép!

Tanítói gyűlés. A Magyar Tanítók Országos bizottsága e hó 22-én tartja meg rendes gyűlését Budapesten, amelyen a Fejermegyei Tanterület képviselőitében résztvesznek *Szirbek* József igazgató és *Lanzersitch* Antal járásköri elnök. A gyűlés tárgyaül felvetette a tanítói nyugdíjkérdés és a nem állami tanítók vasuti jegye.

Borzalmas vasuti szerencsétlenség. Bicskéről írják: Borzalmas kimenetelű vasuti szerencsétlenség történt Bicske határában. Csütörtökön, aug. 19-én délután a rendes időben bocsátották el a bicskei állomásról az 58-as számú tehervonatot, amelynek egyik kocsijában vonatkerekeket szállítottak. A koci ajtaja azonban rosszul volt becsukva. Körülbelül a negyedik óráz felé haladt a vonat, épen egy emelkedőnél, a hol a koci ajtaja eltolódott s néhány vonatkerék a kettős vágányú vonal másik sínparjára esett. A vonat személyzete hogy-hogy nem, semmit sem vet észre a történetből s tovább mentek. Rövid idő múlva szemközt a 61-es számú gyorstehervonat jött azon a pályán, a melyen a

keretek fekdtek. A vonatvezető észre vette ugyan a veszedelem s azonnal teljes erővel fékezett, de már későn volt: A lejtőn teljes sebességgel haladó gyorstehervonat nekiment a kerekeknek s kisiklott. A kocsik egymásra torlódtak. A vonatvezető azonnal szörnyet halt. Valószínűleg le akart ugrani, illetve le is ugrott, de szerencsétlenül, mert a gép rájaesett. Két alkalmazott életveszélyesen sebesült meg a fején és lábán. A többi vonatkísérők többé-kevésbé súlyosabb sérüléssel menekültek meg a borzalmas szerencsétlenségtől. A szerencsétlenség nagy pánikot okozott, tömegesen rohantak ki a szerencsétlenség színhelyére. a hol dr. Hatmann József bicskei községi orvos nyújtotta az első segélyt a sebesülteknek. A közlekedést átszállással bonyolították le. A pálya szabadra tételéhez azonnal hozzáláttak, úgy, hogy az esti vonatok már akadálytalanul közlekedhettek. A vizsgálat erősen folyik, hogy kit terhel a felelőség. Legnagyobb szerencse a szerencsétlenségben, hogy nem személy, vagy gyorsvonat volt a közvetlen vonat, mert akkor beláthatatlan szerencsétlenség történt volna.

Öngyilkos mérnök. Egy általánosan ismert öreg ur életének tragikus végéről kell beszámolnunk olvasóink előtt. Ma reggel az a megdöbbentő hír szivárgott ki a rendőrségről, hogy *Endl* József, ny. városi mérnök Bástya-utcai lakásán öngyilkossá lett. A rendőrség reggel 7 órakor vett értesülést a tragikus esetről s Simon Sándor tb. főkapitány, Bierbauer Viktor dr. főorvossal és Árókay Antal dr. kerületi orvossal a helyszínre sietett. A szerencsétlen véget ért mérnököt lakásán a tükrök előtt egy karosszékben ülve adótt homlokával találák. A halált okozó golyó a jobb halántékon ment be s az agyat összeroncsolva rögtön halált okozott. A piros párolgó vér még erősen folyt, midőn a rendőrség a lakásra érkezett. Az öngyilkosság browninggel történt, amely ott fektült a szoba padozatán. A szerencsétlen véget ért öreg ur öngyilkosságát életuntságból követte el. Tartós és kínos betegsége volt: gyógyíthatatlan rákbaj gyötörte, melyre hiába kerestek orvoslást a budapesti kórházakban is. Ezelőtt néhány hónappal megoperálták, a műtét azonban nem járt a kívánt eredménnyel. Az utóbbi időben reményét veszítve, ismerősei előtt többször emlegette, hogy nem fogja megérni aug. 21-én bekövetkező 71-ik születésnapját. A szomorú jóslat valóra vált, s a születésnapja reggelén véget vetett életének. Öngyilkosságát és vagyonai körülményeit a következő levélben jelentette be a polgármesternek, mint régi barátjának:

Kedves Barátom!

Ez az utolsó kérésem, melyet bizalommal intézek hozzád, légy szives teljesíteni:

Már belefáradtam a sok szenvedésbe, gyógyulásra semmi reményem nincs, tehát hogy nyugalmat szerezzek magamnak, megválok az élettől, mert a további élet csak szenvedést ígér.

Halálom okát aláírással bizonyítom, légy szives úgy intézkedni, hogy ne boncoljanak, temessenek el békében. Temetésemre az ide zárt bankkönyvecskében levő 747 kor. összegből 500 koronát hagyok, a fennmaradt 247 koronából néhan felmerülhet más költségek fedezéséért, a fennmaradt összeget pedig természetes örökösömmnek özv. Valtér Jánosné és hugomnak add a csatolt 800 korona adóslévéllel együtt. A többről életemben rendelkeztem. Még egyszer nagyon kérek, mint utolsó kérelmemet teljesíteni meg ne tagadd tőlem.

Adósságom nincs, így senkinek semmi követelése rajtam nincs. Isten áldjon meg, légy boldog nehéz hivatalosodban.

Székesfehérvár 1909. évi augusztus hó 18-án.
Öszinte híved:
Endl József.

Hulláját a lakásán hagyta s a szobaberen-dezést pedig a rokonok rendelkezésére bocsátotta a rendőrség.

Női kereskedelmi szaktanfolyam. A felső kereskedelmi iskola igazgatósága tisztelettel felhívja mindazokat a szülőket, akik leányukat a női kereskedelmi szaktanfolyamra beíratták, hogy ebből szándékukat f. hó 22., 23. és 24. napján délelőtti 9 és 12 óra között, a felső kereskedelmi iskola igazgatói irodájában neki bejelenteni sziveskedjenek.

A tanfolyamot csak abban az esetben nyitják meg, ha arra legalább is 30-an jelentkeznek.

Football mérkőzés. A Sz. T. C. Szent István napján tartotta football mérkőzését a Műegyetemi hallgatók. Atletikai football klubjával. Az eredmény 7-1 a M. A. F. C. javára. A versenyen határozottan sovány érdeklődést tanúsított a közönség. Alig nézték végig 30-an a mérkőzést. A tornaegyesület 100 koronát fizetett rá a vállalkozására.

Testvérgyilkosság. Bicskei levelezőnk írja, hogy a hozzánk nem messze fekvő Gyermely községben megrendítő testvérgyilkosság történt. Mayer Ferenc erdőkeszilőnek fia valahogy kezébe kerítette anyjának fegyverét és 10 éves testvérével elkezdett játszani. Játékközben a fegyver elsült, s a kis testvérnek fejét a szó szoros értelmében szétrombolta, aki azonnal szörnyen halt. A sut rettenetes tette annyira megrendítette, hogy beleőrült és a határban levő csalámadéba bujdosott el, ahol ő is csaknem halálát lelte. Úgyanis a kimerültségtől elaludt s épen elkezdték a csalámadét kaszálni. Szinte különös véletlennek lehet tulajdonítani, hogy a kasza ketté nem vágta.

Két középiskolai — főgimnáziumi — tanuló teljes ellátásra elfogadtatik. Cim a kiadónivaltalban.

Öngyilkos uriember. A megyénk határán levő Torbágyról jelentik: F. hó 18-án este egy fiatal uriember itt a faluvégén, egy kis dombon öngyilkosságot követett el. Midőn a lövés zajára néhányan oda siettek, még eszméleténél volt, de megtagadott minden felvilágosítást önmagáról, csak annyit vallott be, hogy amerikai párbaj miatt akar megválni az élettől. Kérte is a közelállók, hogy löjjék egészen agyon, mit természetesen ezek nem tettek meg, hanem a közelben levő állomásra vitték és onnan beszállították Bpestre. Orvosi vélemény szerint kevés remény van az életben maradásához.

Megvadult lovak. Bicskei levelezőnk írja: Komlós László bicskei gazda kaszálásból parkodott haza fiával kocsin, s éppen akkor ért a vadult hid alá, mikor az esti 6 órai gyorsvonat robogott el felette. A lovak megijedtek s a kocsit kettészakítva elrohantak. Komlós fiával együtt a földre bukott. A fiu oly szerencsétlenül esett a kaszára, hogy lábszárát végig felszakította.

Nyarálók rovata. Berlin: dr. Fiáth György vármegyei orvoskéi ülnök. — Balatonkisőrs: Erdős Józsefné villamoslelepi igazgató neje és családja. — Aidunavidek: dr. Kisteleki Károly városi tisztii főgyógyász, Bokor Áttila városi aljegyző.

„Uriemberek.” Ilyen címen adtunk hirt Frimmel Béla és Ugrai László p. t. tisztek kellemetlenségeiről a rendőrség jelentése nyomán. Ugyancsak a rendőrségtől vettük a következő sorokat: Frimmel Béla pü. számtiszt és Ugrai László pü. segédtitkár ügyében az eljárás az I. fokot véget ért. A tárgyalás eredménye az lett, hogy a feljelentés legnagyobb része bizonyítást nem nyert s valótlannak bizonyult a feljelentésnek és vele együtt a hírlapi közleményeknek ama kitételei, mintha nevezett tisztviselők aug. 14 én délután a Felsővárosban járó-kelő közönséget megtámadták, azokat életveszélyesen fenyegették volna s ilykép botrányt és népcsődületet idéztek volna elő. A tényállás tisztázása után csupán az nyert kellő igazolást, hogy Ugrai László Béla a lövés folytán megjelent rendőrt sértő szóval illette, de nevezettek ezen cselekménye alig 4-5 gyermek előtt folyt le.

Rövid hírek.
Egy kis lány halála. András Józsefné diny-nyesi lakos magára hagyta 11 hónapos kis lányát, Erzsikét, ki lúgkőoldatra bukkant s azt megette. A lányka borzasztó kínok között kiszenvedett.

Baleset. Vekli József Velencéhez tartozó Tutyi püsztai lakos leesett kocsijáról és lábát törte.

Egy szép 5 szobás lakás minden órán kiadó: Alkalmás bármily egyleti helyiségnek, irodának, vagy pedig női szalonnak. Azonkívül egy nagy műhely lakással együtt kiadó. Tudakozódni az Otthon Kávéház tulajdonosánál.

Székesfehérvár szab. kir. város árvaszékekétől.

2333. szám. l. ár. 1909.

Árverési hirdetmény.

Kiskoru Mikó József, Ferenc és István székesfehérvári lakosok közös tulajdonát képező, a székesfehérvári 3352. számú telekkönyvi betétben A. I. 1. 2. sor 3153/1. és 3153/2. hrsz. alatt felvett budai ut 60. sz. lakház, udvar és kertnek 6000 kor. kikiáltási árban; bíróságon kívüli önkéntes árverésen leendő eladását az 1877. évi XX. t. c. 269. §. Szeffehérvár sz. kir. város árvaszéke a 2333/1. ár. 1909. sz. véghatározatával elrendeli.

Az árverés megtartására határidőül 1909. évi augusztus hó 25-ik napjának d. u. 3 óráját az árvaszék hivatalos helyiségében (Szogyény Marich u. 1 sz. kitüzi.

Árverezni szándékozók az ingatlan kikiáltási árának 10 %-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban az árverés megkezdése előtt árvaszéki ülnök kezeihez lefizetni, avagy az árverés megkezdése előtt igazolni tartoznak, hogy a bánatpénzt a gyámletépzéstartáiba befizették.

Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben és pedig az elsőt az árveréstől számított 2 hónap, a másodikat 4 hónap, a harmadikat, melybe a bánatpénz kamat nélkül beszámítandó 6 hónap alatt mindegyik részlet után az árverés napjától 6 %-os kamatokkal együtt Szeffehérvár szab. kir. város gyámpénztárába befizetni.

Az árverési hirdetmény kibocsátásával egyidejűleg megállapított „Árverési feltételek” a hivatalos órák alatt az árvaszéki kiadónál (Városház I. em.) tekinthetők be. Székesfehérvár, 1909. évi július hó 27-én.

Dr. Saára Gyula,
árvaszéki ülnök.

ZILZER MANÓ
férfi-, fiu- és gyermekruha raktára
Székefehérvár, Szogyény-Marich-utca.

Allandóan nagy raktáron mindenféle
férfi-, fiu- és gyermekruhák
ugyszintén
papi öltönyök,
Ferenc József-kabát,
köpenyek (havelok)
börkabátok, utazó bundák,
raglán-felöltők, kabátok.

Ujabb rendszerű kocsik!

HIRTLING PÁL
KOCSIGYÁRTÓ
Útlet: Tolnai-utca 16. Raktár: Simor-utca 35.
Székesfehérvár

Raktáron tartok minden fajtájú kész ruganyos kocsit, kész korbákat, kerekeket és a hozzá tartozó farészeket.

A n. é. közönség b. figyelmébe ajánlom kocsifényező és nyerges műhelyemet.

A kocsigyártáshoz tartozó összes javításokat jutányosan s gyorsan eszközölöm.

Keil-lack
legkitűnőbb mázoló-szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára
Keil-féle fehér „Glasur” fénymáz 90 fill.
Keil-féle arany-fénymáz képereteknek 40 fill.
Keil-féle szalmakalap-festék minden-színben.
Keil-féle legfinomabb cipőcrém 30 fill.

Mindenkor kaphatók:

Flits Pál és Langraf Gábor és Fia cégnél, Székesfehérvárott.

Bicske: Kéller Szilárd.
Devecser: Böhm József.

Sárbogárd: Braun Miksa.
Vésztprém: Bakos Kálmán.

